

Muziek.

Muzikale en maatschappelijke ode aan werk en leven van Nina Simone

De theatervoorstelling 'Mijn huid is zwart' van Maame Joses is een lofzang op Nina Simone. Zaterdag treedt Joses op in Podium Noord.

Door Jelle van der Meulen

In de theatershow 'Mijn huid is zwart', waarmee ze dit weekeinde Den Haag aandoet, brengt de Ghanees-Nigeriaanse Maame Joses een ode aan het leven en de muziek van Nina Simone. Ze zingt haar nummers onder begeleiding van pianist Bouwe Bruins en vertelt over Simones veelbewogen leven als muzikant, zwarte vrouw en activist. En over het leven van Joses zelf, dat veel raakvlakken heeft met het leven van Simone. "In citaten die ik van haar tegenkom, herken ik veel van wat ik zelf vaak zeg," vertelt Joses. Bovendien kreeg ze, net als Simone, te maken met pesten, huiselijk geweld en seksueel trauma. "En we lijken fysiek op elkaar. Daarom vergelijk ik in 'Mijn huid is zwart' onze levens en hoe het is als zwarte zangeres en zwarte vrouw, en ik spreek over het onrecht dat we meemaken."

Talentenjachten

Joses (43) treedt op sinds haar zestienste en bereikte in Nederland de halve finales van talentenjachten 'Grote Prijs van Nederland' en 'The Voice of Holland'. Naast zingen en liedjes schrijven maakt ze theater; 'Mijn huid is zwart' is haar derde grote productie.

Een mooie carrière, maar Joses is niet zo ver als ze hoopte te zijn. "Ik heb lang gedacht dat als ik maar hard genoeg werkte, ik iedereen kon overtuigen van mijn talent en een groot podium zou krijgen. Maar ik ben er inmiddels achter gekomen dat dat niet zit in harder werken, maar in de perceptie van mensen die deuren voor mij moeten openen."

Zo kreeg Joses een aantal jaren geleden te horen dat ze ergens niet kon optreden omdat ze in dat theater 'dat seizoen al iemand anders van kleur hadden gehad'. Recenter vond een presentator het ongemakkelijk het woord 'zwart' in de mond te nemen, waardoor een aankondiging van Joses'

'Helaas willen mensen het nog steeds met me hebben over mijn huidskleur'

show in de soep liep. "Als de mensen die mij dat podium moeten geven zich niet herkennen in de materie, wordt het lastig. Zodra zij mij niet kunnen verkopen aan hun achterban, gaat er een kans aan mij voorbij."

'Mississippi Goddam'

Nina Simone wilde in de jaren 1950 aanvankelijk de eerste zwarte klassieke pianiste worden, maar ze zag op het laatste moment een studiebeurs

daarvoor in rook opgaan, naar verluidt vanwege haar huidskleur. Ze bleef pianospelen en zingen (met name jazz, blues en gospel) en scoorde wereldberoemde hits als 'Feeling Good', 'My Baby Just Cares For Me' en 'Mississippi Goddam'.

Dat laatste nummer schreef Simone als reactie op raciaal gemotiveerde moorden in Mississippi en een bomaanslag op een kerk in Alabama, waarbij vier zwarte meisjes omkwamen. "Toen ging ze van artiest naar activist," vertelt Joses. "Ze had een vuur in haar buik, een brandend gevoel voor rechtvaardigheid. Dus benoemde ze wat er was gebeurd. Haar muziek werd de soundtrack van de zwarte burgerrechtenbeweging."

Sindsdien is er weliswaar veel veranderd, beaamt Joses, maar tegelijkertijd is veel hetzelfde gebleven. "Helaas willen mensen het nog steeds met me hebben over mijn huidskleur en gaan voor een zwarte zangeres pas deuren open zodra je het thema discriminatie hebt getackeld. Als ik als artiest verder wil komen, heb ik een show als deze bijna nodig. Om een punt te zetten bij het onderwerp, mensen te laten weten hoe ik erover denk."

De theatertour loopt tot half april. Wat daarna komt, weet Joses nog niet. "In ieder geval ga ik het niet de rest van mijn carrière hebben over zwart zijn. Ik wil gewoon acteren, liedjes zingen en mooie kunst maken, dat is het."

'Mijn huid is zwart', zaterdag 1 februari, 20.15 uur, Podium Noord; zaterdag 15 maart, 20.15 uur, Theater Dakota. Meer informatie: denhaag.com/nl/agenda/maame-joses-zingt-nina-simone-mijn-huid-is-zwart

Zangeres Maame Joses ziet veel overeenkomsten tussen haarzelf en Nina Simone. | Foto: PR

Column.

VAGEBONDEN

Het begon allemaal met één kat. Een graatmagere aanloper van op het oog slechts een paar maanden oud, die dankzij een blik tonijn uit onze voorraad zienderogen opknapte. Reuze aandoenlijk hoor, dat spinnen van geluk tijdens het luidruchtig schrokken. Maar we kenden dit soort pappenheimers minstens even goed als ons eigen gebrek aan ruggengraat.

Dus we zouden het verstandig aanpakken en afstand houden. Want voor we het wisten, zou het gedaan zijn met de vrijheid: nooit meer een spontane wijntrip naar Bordeaux of een weekend op de lange latten over de Pyreneeën. Bovendien is man M zo allergisch dat alleen het wijzen naar zo'n besnorde haarbal hem al het snot voor de ogen bezorgt. Nee, daar begonnen we niet aan!

Helaas voor ons, het beestje volhardde. Op dag twee kreeg Plumot daarom zijn naam (pluimstaart plus Monsieur Hulot) en togen we direct maar even naar de dierenwinkel voor wat eenvoudige droge brokken. Deze 'croquettes' beladden inderdaad in het mandje, net als de wildsoep, de forel met haricots verts in delicate gelei, lactosevrije melk en speciale 'friandises' voor bij de kattenkoffie.

Nog diezelfde week kregen ook de andere vagebonden uit de velden lucht van ons nieuwe à-la-carterestaurant: kater Vincent – één oor, halve staart – en twee hoogzwangere poezen met wel erg korte pootjes, die we vanwege hun sterallures Catherine en Brigitte doopten. Sindsdien meldden ze zich alle vier dagelijks stipt om zes uur voor hun tafeltje bij het raam – ook op zon- en feestdagen.

Om voortplantingstaferelen van Bijbelse proporties te voorkomen, wendden we ons tot de 'mairie' van Fleurance – het bakken voor elke Fleurantijn in nood. Gelukkig bleek er een sterilisatieprogramma te zijn, betaald uit het potje van een stichting met de duizelingwekkende naam '30 miljoen vrienden'. "In een paar jaar tijd kan één moederpoes voor meer dan tienduizend nakomelingen zorgen," maakte de coördinatrice – tevens onze locoburgemeester – ons nog banger. "Als de kittens groot genoeg zijn, breng ik vangkooitjes. Dan zal de dierenarts ze helpen," beloofde ze.

Voor we het wisten, waren we grootouders van maar liefst negen inteelthummeltjes met halve staarten, korte poten en loense kijkers. Gezegend voelden we ons, net als met de recente vrieskou, die het makkelijker maakte de kattenfamilie uit te hongeren en vervolgens met wat voer in de val te lokken. 'Operatie Sterilisatie' was in een mum van tijd gepiept.

Nu dartelen ze weer vrolijk door de winterse tuin, Pomme, Abricot, Framboise en alle andere jamsmaken uit het assortiment van Bonne Maman. Voorzichtig laten ze zich aaien als ze aanschuiven voor het diner, waarna ze, verward door al die genegenheid van een hun vreemde diersoort, weer stevig van zich afbijten en -krabben. Daar boos om worden lukt me niet; mijn geduld met al die dertien katten is eindeloos. En ik maak me zorgen over de koude nachten die nog komen. Hopelijk krijg ik voor Valentijnsdag een elektrische kattendecken cadeau in plaats van een romantisch weekendje Bordeaux.

Jasper Gramsma

In zijn column 'Zuidpost' schrijft eindredacteur Jasper Gramsma elke maand over zijn grote avontuur vol kleine verhalen in Zuidwest-Frankrijk, waar hij woont.

We zouden het verstandig aanpakken